

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 3. detsember 2021
(OR. en)

14692/21

Institutsioonidevaheline
dokument:
2021/0401(CNS)

JAI 1343
MIGR 266
ASILE 71
FRONT 422
RELEX 1055

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	2. detsember 2021
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2021) 752 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS ajutiste erakorraliste meetmete kohta Läti, Leedu ja Poola toetamiseks

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2021) 752 final.

Lisatud: COM(2021) 752 final

Brüssel, 1.12.2021
COM(2021) 752 final

2021/0401 (CNS)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

ajutiste erakorraliste meetmete kohta Läti, Leedu ja Poola toetamiseks

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

ELi toimimise lepingu artikli 78 lõike 3 kohaldamine seoses rändajate ärakasutamisega välispiiridel

Euroopa Ülemkogu 2021. aasta 21. ja 22. oktoobri järeldustes rõhutati, et EL ei aktsepteeri kolmandate riikide katseid kasutada rändajaid ära poliitilistel eesmärkidel. Riigijuhid lubasid jätkata võitlust Valgevene režiimi kestva hübriidrännakuga. Samuti tuletasid nad meelde vajadust tagada tulemuslik tagasisaatmine ning tagasivõtulepingute ja -kokkulepete täielik rakendamine, kasutades selleks vajalikke hoobasid. Nad märkisid, et Euroopa Liit jääb kindlaks kavatsusele tagada tulemuslik kontroll oma välispiiride üle. Seoses sellega kutsus Euroopa Ülemkogu komisjoni üles tegema ettepanekud ELi õigusraamistiku vajalike muudatuste ja konkreetsetes meetmete kohta, mis põhinevad piisaval rahalisel toetusel, et tagada viivitamatu ja asjakohane reageerimine kooskõlas ELi õiguse ja rahvusvaheliste kohustustega, sealhulgas põhiõiguste austamisega.

Arvestades et Lätis, Leedus ja Poolas on hädaolukord, mida iseloomustab Valgevene poolt poliitilistel eesmärkidel ära kasutatavate kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevool, esitab komisjon kavandatavate konkreetsete meetmete hulgas ettepaneku ajutiste erakorraliste meetmete kohta vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 78 lõikele 3. Samal ajal on ettepanek ka vastus olukorrast mõjutatud liikmesriikidele, kes soovivad tugineda ajutistele meetmetele, et tulemuslikult reageerida erakorralisele rändeolukorrale ELi välispiiridel. Seega on tegemist vastusega ELi kui terviku vastu suunatud hübriidründe.

Valgevene on liitu, eeskätt Lätit, Leedut ja Poolat provotseerinud tegevusega, mille tagajärjel on Valgevenest alguse saanud ebaseaduslike piiriületuste arv enneolematult kasvanud. Kui viimastel aastatel praktiliselt ei tehtud katseid Valgevenest ebaseaduslikult piiri ületades ELi jõuda, siis 2021. aasta suvest alates on ebaseaduslike piiriületuste arv pidevalt kasvanud. Sellise tegevuse näol on tegemist hübriidründega, mida iseloomustavad kavakindlad püüdlused tekitada jätkuv ja pikaajaline kriis, mis on osa laiemast kooskõlastatud jõupingutusest destabiliseerida Euroopa Liitu ning õhnestada siinset ühiskonda ja olulisi institutsioone. Selline tegevus kujutab endast reaalselt ja vahetut ohtu liidu julgeolekule.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on toetada Lätit, Leedut ja Poolat meetmete ja operatiivtoega, mis on vajalik et tulla Valgevene poolt ärakasutatavate isikute saabumisega toime humaanselt, süsteemselt ja väärilt, austades igakülgset põhiõigusi. Ettepanek täiendab diplomaatilisi jõupingutusi ja muid meetmeid, mida liit on sellele hübriidrännakule reageerimiseks võtnud.

Asjaolu, et Valgevene kasutab rändajaid ära, on seadnud need inimesed Euroopa Liidu ja Valgevene piirialal raskesse olukorda. Valgevene tegevus on tekitanud humanitaarkriisi ning juba on kinnitust leidnud surmajuhtumid. Kriisi lahendamise eest vastutab esmajoones Valgevene. Valgevene peab täitma Genfi konventsiooni, kaasa arvatud tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet, ning samuti on Valgevene ühinenud globaalse pagulasraamistikuga. Seega EL küll jätkab humanitaarabi andmist neile, kes seda Valgevene territooriumil vajavad, kuid samas peab Valgevene tagama pagulaste piisava kaitse oma territooriumil ning tegema selleks koostööd ÜRO pagulaste ülemvoliniku ja Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooniga. Komisjon ja Euroopa välisteenistus on teinud tihedat koostööd ÜRO ja selle spetsialiseeritud asutustega ning asjaomaste inimõiguste organisatsioonidega, et

hoida ära humanitaarkriisi edasist süvenemist, eriti arvestades asjaolu, et ilm läheb üha kehvemaks.

Sellise ärakasutamise tõttu on 2021. aasta 21. novembri seisuga saabunud Valgevenest ebaseaduslikult Lätisse, Leetu ja Poola 7 831 kolmanda riigi kodanikku, samas kui terve 2020. aasta jooksul oli ebaseaduslikke piiriületajaid 257. Lisaks on Leedus esitatud 2 676, Lätis 579 ja Poolas 6 730 varjupaigataotlust. Ühtlasi on nimetatud kolm liikmesriiki hoidnud ära 42 741 piiriületuskatset. Täpset hinnangut on raske anda, kuid praegu võib Valgevenes viibida veel kuni 10 000 rändajat ja neid saabub iga päev juurde.

Selle tulemusena on Läti, Leedu ja Poola kuulutanud välja erakorralise seisukorra. Hoolimata kõigist liidu ja liikmesriikide jõupingutustest muutub olukord järjest halvemaks. Kolmanda riigi kodanikud püüavad jätkuvalt siseneda Valgevenest Läti, Leedu ja Poola territooriumile ning hoolimata mõningasest paranemisest on olukord endiselt väga ebastabiilne.

Pärast juunis Leedult teate saamist kehtestas komisjon rändevaldkonna valmisoleku- ja kriisikava ELi võrgustiku („valmisoleku- ja kriisikava võrgustik“) kaudu korrapärase järelevalve mehhanismi kooskõlas komisjoni 23. septembri 2020. aasta soovitusega (EL) 2020/1366 rändevaldkonna valmisolekut ja kriisiohjet puudutava ELi mehhanismi kohta¹. Selle raamistiku alusel on mõjutatud liikmesriigid, Euroopa välisteenistus, asjaomased ELi asutused ja komisjoni talitused jaganud andmeid, teavet ja seisukohti, millest antakse korrapäraselt aru.

Euroopa Liit toetab liikmesriike, kelle vastu Valgevene režiimi tegevus on suunatud. Komisjon on alates kriisi algusest teinud tööd selle nimel, et väljendada operatiivselt liidu solidaarsust Läti, Leedu ja Poolaga, ning juulis andis komisjon Leedule erakorralist finantsabi 36 miljonit eurot. Lisaks piirihalduse ja viisapoliitika rahastu kaudu neile liikmesriikidele selleks rahastamisperioodiks ette nähtud 360 miljonile eurole on komisjon teinud 2021. ja 2022. aastal kättesaadavaks veel ligikaudu 200 miljoni euro suuruse lisatoetuse.

Peale selle käivitas Leedu 15. juulil 2021 ELi kodanikukaitse mehhanismi ja komisjon on koordineerinud 19 liikmesriigi abi. Kodanikukaitse mehhanismi kaudu on Leedu saanud telke, voodeid, küttesüsteeme ja muid esemeid, mis on olulised Leedu territooriumil viibivate rändajate vajaduste rahuldamiseks. See võimalus on kättesaadav ka Lätile ja Poolale.

Oluline on olnud ka ELi asutuste operatiivtugi. Leedu taotles ELilt kohe kriisi alguses abi ja EL andis seda viivitamata. Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet (EASO) on pakkunud Lätile ja Leedule operatiivtuge, et aidata neil riikidel inimeste sellisest ärakasutamisest tuleneva olukorraga toime tulla. Esmajoones on EASO abistanud varjupaigataotluste menetlemise, vastuvõtu korraldamise ja suulise tõlkega. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex) ja Europol on samuti abistanud liikmesriike, kes on nende abi taotlenud. Eelkõige on ELi asutused lähetanud eksperte tegelema piirikontrolli ja luuremeetmetega ning teinud tööd selle nimel, et kindlustada tagasisaatmissuutlikkust ja teostada tagasisaatmistoiminguid. Sellise toetuse tulemuseks on arvukad tagasisaatmisoperatsioonid. Praegune toetus hõlmab rohkem kui 111 piirivalvurit, rohkem kui 82 varjupaigaeksperti ja kaht Europoli külalisametnikku. Asutused saavad nüüd jätkata operatiivtoe suurendamist ning on oluline, et kolm kõnealust liikmesriiki seda tuge igakülgsest kasutaksid.

Kirjeldatud finants- ja operatiivtugi on rajatud välispoliitilistele meetmetele, mille eesmärk on lahendada rändajate ärakasutamise probleem ja vähendada inimeste saabumist ning mida on

¹ ELT L 317, 1.10.2020, lk 26–38.

võetud Valgevenega jätkuva vastasseisu tõttu, mis järgnes 2020. aasta augusti presidendivalimiste tulemuste võltsimisele ning pärast seda Lukašenko režiimi poolt oma rahva vastu toime pandud laialdastele ja sagenevatele repressioonidele ning Ryanairi lennuki maanduma sundimisele. Lisaks majandus- ja finantssanktsioonide põhjalikule pakatile ning asjaolule, et valimistulemuste võltsimise ja Ryanairi lennu ümbersuunamise peale keelati Valgevene transpordiettevõtjate lennud läbi ELi õhuruumi ja juurdepääs ELi lennujaamadele, on liit võtnud täiendavaid meetmeid, reageerides rändajate ärakasutamisele Valgevene poolt. 9. novembril 2021 võttis nõukogu vastu komisjoni ettepaneku ELi ja Valgevene viisalihtsustuslepingu osalise peatamise kohta. 15. novembril 2021 muutis nõukogu Valgevene suhtes kehtestatud ELi sanktsioonide režiimi ning liit saab nüüd võtta meetmeid nii selliste üksikisikute kui ka üksuste suhtes, kes korraldavad ELi piiride ebaseaduslikku ületamist hõlbustavat tegevust või aitavad sellele kaasa. Ühtlasi on nõukogu jõudnud poliitilisele kokkuleppele viienda sanktsioonide paketi üle. 23. novembril 2021 esitas komisjon ettepaneku, et ennetada ja piirata selliste transpordiettevõtjate tegevust, kes tegelevad inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise ja ELi smugeldamisega või hõlbustavad seda.

Komisjon, välis- ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja liikmeriigid on teinud tõsisest diplomaatilist tööd peamiste rände päritolu- ja transiidiriikidega, et hoida ära nende riikide kodanike edasist saabumist läbi Valgevene. Selle raames on suheldud kolmandate riikidega, et kummutada Valgevene desinformatsiooni ning saada toetust nende riikide kodanike tagasipöördumisele ja tagasivõtmisele. Suhtlemine on hõlmanud otsekontakte lennuettevõtjate ja tsiviillennundusasutustega, et selgitada välja, kuidas saaks aidata piirata ebaausat reisimist Valgevenes.

Need meetmed on andnud kiireid tulemusi, kuid olukord piiril on endiselt väga ebakindel, sest Valgevene jätkab liidu välispiiridele ikka veel saabuvate rändajate ärakasutamist. Oluline on säilitada valvsus ja olla valmis muutustele kiiresti reageerima.

Lisaks asjaomaste liikmesriikide jätkuvale abistamisele nii operatiiv- kui ka finantstasandil peaks liit varustama asjaomased liikmesriigid õiguslike vahenditega, mida neil on vaja, et oma riigi ja liidu turvalisuse kaitseks kiirelt reageerida. Need meetmed peaksid täiendama liidu ja asjaomaste liikmesriikide poolt juba võetud meetmeid. ELi toimimise lepingu artikli 78 lõike 3 alusel on nõukogul ulatuslik kaalutusõigus valida meetmeid, mida võtta kiireks ja tõhusaks reageerimiseks konkreetsele hädaolukorrale. Neid meetmeid võib arendada ja kohandada, kui need säilitavad oma ajutise iseloomu.

Käesolevas ettepanekus sisalduvad meetmed võimaldavad asjaomastel liikmesriikidel juhtida olukorda kontrollitud ja tulemuslikul viisil, järgides igakülgset põhiõigusi ja rahvusvahelisi kohustusi, mida ülemkogu komisjonile esitatud üleskutses rõhutas.

Siinsed sätted lähevad kaugemale kui varjupaigamenetluste direktiivi 2013/32/EL sätted selle kohta, kui korraga saabub suur hulk kolmanda riigi kodanikke või kodakondsuseta isikuid, ning need on mõeldud just rändajate ärakasutamisega seotud olukorda, ilma et see kahjustaks varjupaigaõigust või tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet.

Varjupaigamenetluste direktiivi sätted ei ole mõeldud olukordadeks, kus rändajaid ära kasutades rünnatakse liidu terviklikkust ja julgeolekut. Seepärast kehtestatakse käesoleva ettepanekuga ajutine erakorraline rände- ja varjupaigahaldusmenetlus, mis on kohandatud asjaomaste liikmesriikide vajadustele praeguses olukorras. Erakorraline rände- ja varjupaigahaldusmenetlus ning muud käesolevas otsuses kirjeldatud meetmed aitavad

asjaomastel liikmesriikidel astuda vajalikke samme, et tulemuslikult reageerida kolmanda riigi vaenulikule tegevusele kooskõlas liidu põhiväärtustega.

Leedu, Läti ja Poola on tugevdanud piiride valvamist ja muid piirikontrollimeetmeid, et kaitsta liidu terviklikkust ja julgeolekut. Lisaks sellele peavad nad toime tulema oma piiridele saabuvate kolmanda riigi kodanikega. Nende meetmete osana on need liikmesriigid praeguses olukorras olnud sunnitud piirama avatud piiripunktide arvu ning saatma maismaapiirile märkimisväärse arvu piirivalvureid.

Käesolevas otsuses sisalduvad meetmed on ajutised, erakorralised ja erandlikud ning täiendavad piirikontrollimeetmeid varjupaiga ja tagasisaatmise valdkonna erimeetmetega. Arvestades praegust olukorda ja asjaolu, et saabujate arv on hakanud liidu kooskõlastatud tegevuse tulemusena vähenema, tuleks neid meetmeid kohaldada kuue kuu jooksul. Seda ajavahemikku peetakse piisavaks, et asjaomased liikmesriigid saaksid erandolukorra tulemuslikult lahendada. Enne kõnealuse kuuekuulise tähtaja möödumist hindab komisjon olukorda korrapäraselt uuesti ja võib teha nõukogule ettepaneku pikendada käesolevas ettepanekus esitatud meetmete kohaldamist või see kehtetuks tunnistada.

Käesoleva otsusega kehtestatava erakorralise rände- ja varjupaigahalduse menetlusega nähakse ette konkreetsed menetlussätted rahvusvahelise kaitse taotluste registreerimiseks ja esitamiseks, pikemad registreerimistähtajad ning võimalus otsustada piiril või transiiditsoonis kõigi taotluste vastuvõetavuse või sisu üle, välja arvatud juhul kui konkreetseid haavatavusi ei saa arvesse võtta. Samuti nähakse ettepanekuga ette erisätted tagasisaatmise ja materiaalsete vastuvõtutingimuste kohta. Nende meetmetega kaasneb hulk kaitsemeetmeid. Muudes aspektides kohaldatakse varjupaigamenetluste direktiivis ja eeskätt direktiivi II peatükis sätestatud tagatiseid.

Ettepanek sisaldab ka peatükki operatiivtoe kohta, et ELi asutustel oleks võimalik asjaomaste liikmesriikide palvel suurendada pakutavat tuge.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesolev ettepanek on täielikult kooskõlas 2020. aasta septembris vastu võetud uue rände- ja varjupaigaleppega ning sellele lisatud seadusandlike ettepanekutega.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Käesolev ettepanek on kooskõlas vajadusega vähendada ebaseaduslike saabujate põhjustatavat survet ja säilitada tugev välispiir kooskõlas uues rände- ja varjupaigaleppes sätestatud ulatusliku lähenemisviisiga. Ettepanek täiendab Schengeni piirieskirju ja eelseisvat Schengeni reformi, mille käigus kavatakse komisjon teha ettepaneku alalise raamistiku kohta, et tulla edaspidi toime olukordadega kus liit võib kokku puutuda inimeste ärakasutamisega. Samuti püütakse ettepanekuga vähendada ebaseaduslike rändajate edasilikumist ja survet Schengeni alale. Inimeste ärakasutamise olukorras tuleb tulemuslikult hakkama saada kiire tagasisaatmise ja tagasivõtmisega kooskõlas uues rände- ja varjupaigaleppes sätestatud ulatusliku lähenemisviisiga rände haldamisele. Ettepanek on kooskõlas ka liidu välistegevusega, näiteks ELi piiravate meetmetega, ning neid tuleks kasutada paralleelselt. Käesolev ettepanek on osa ulatuslikest meetmetest, mida EL võtab, et tulla toime hübriidrännaku ja kunstlikult tekitatud rändesurvega ELi piiridel.

2. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

Kõnealuste meetmete kokkuvõte

1) Erakorraline rände- ja varjupaigahaldusmenetlus välispiiridel

Hübriidrännaku alla sattunud Läti, Leedu ja Poola on olnud sunnitud viima piiriliikluse miinimumini ja piirama avatud piiripunktide arvu, et hoida ära ebaseaduslikke piiriületusi ning kaitsta oma riigi julgeolekut ja territoriaalset terviklikkust.

Samas on kolme asjaomase liikmesriigi territooriumile jäänud palju rändajaid ning Valgevene poolel on olukord endiselt ebastabiilne, sest sinna tuleb ikka veel ebaseaduslikke saabujaid. Et tagada praeguses hädaolukorras piirikontrollimeetmetega ühtne lähenemisviis ning võimaldada Lätil, Leedul ja Poolal hallata praegusi rändevooge, aga ka juba nende territooriumil olevaid inimesi, luuakse käesoleva ettepanekuga erakorraline rände- ja varjupaigahaldusmenetlus kolmandate riikide kodanike suhtes, kes peetakse kinni või leitakse Valgevene piiri lähistelt pärast seda, kui nad on ebaseaduslikult riiki sisenenud või saabunud piiripunkti.

a) Varjupaigataotluse menetlemine välispiiril

Selle menetluse põhielemendid on järgmised.

- **Asjaomastel liikmesriikidel on võimalus registreerida varjupaigataotlus ja pakkuda võimalust see realselt esitada ainult konkreetsetes piiri läheduses asuvates registreerimispunktides, kaasa arvatud selleks määratud piiripunktides**

Selle menetlusega peaks asjaomastel liikmesriikidel olema võimalik nõuda, et rahvusvahelise kaitse taotluste registreerimine ja esitamine toimuks konkreetsetes piiri läheduses asuvates registreerimispunktides, mille hulka võivad kuuluda ka selleks määratud piiripunktid. See võimaldaks rändevooge süsteemsemalt hallata ja on ühtlasi kooskõlas võimalustega, mida juba pakub varjupaigamenetluste direktiiv,

Vastavalt varjupaigamenetluste direktiivi artikli 6 lõikele 3 võib liikmesriik nõuda, et rahvusvahelise kaitse taotlused esitataks määratud kohas. Direktiivis ei ole siiski täpsustatud, kus registreerimine toimub. Direktiivi artikli 6 lõikes 1 nõutakse üksnes seda, et kui isik esitab rahvusvahelise kaitse taotluse, tuleb see taotlus registreerida. Seega võivad liikmesriigid määrata rahvusvahelise kaitse taotluste registreerimise ja esitamise kohaks konkreetsed registreerimispunktid, mille hulka võivad kuuluda piiripunktid. Vastavalt artikli 6 lõikele 2 tagavad liikmesriigid, et taotluse esitajal on tegelik võimalus esitada taotlus võimalikult kiiresti. Sel põhjusel ning selleks, et tagada tõeline ja tulemuslik juurdepääs varjupaigamenetlusele, peavad Läti, Leedu ja Poola tagama, et selleks otstarbeks määratakse piisav arv registreerimispunkte, sealhulgas piiripunkte, mis on avatud, ning taotluse esitajad saavad teavet selle kohta, kus asuvad lähimad punktid, kus saab taotluse esitada.

- **Registreerimistähtaega pikendatakse kuni nelja nädalani**

Vastavalt konkreetsele varjupaigamenetlusele välispiiril oleks rahvusvahelise kaitse taotluste registreerimise tähtaeg kuni neli nädalat (erinevalt varjupaigamenetluste direktiivis sätestatud kolmest või kuuest ja massilise sissevoolu korral kuni 10 päevast).

Lätil, Leedul ja Poolal võib sellist paindlikkust vaja minna, et Valgevene vaenulikule tegevusele tulemuslikult reageerida ning tulla samal ajal toime saabujate ootamatu sissevooluga, arvestades inimeste ärakasutamist ja Valgevene hübriidrännakut.

Valgevene ootamatu ja ettenägematu sekkumise tõttu on asjaomastel liikmesriikidel vaja kasutada ressursse muul otstarbel, et kaitsta oma territoriaalset terviklikkust ning hallata samal ajal oma piirile saabuvaid kolmandate riikide kodanikke. Selle tulemusena võivad asjaomased liikmesriigid vajada aega oma ressursside ümberkorraldamiseks ja suutlikkuse suurendamiseks, muu hulgas ELi asutuste toetusel.

Kui liikmesriigid kasutavad pikemat registreerimistähtaega, tegelevad nad esmajärjekorras nende taotluste registreerimise ja läbivaatamisega, mis on tõenäoliselt hästi põhjendatud või mille esitavad alaealised ja nende pereliikmed.

- **Võimalus kohaldada piiril kõigi taotluste suhtes kiirmenetlust**

Praeguses olukorras peaksid meetmed toetama asjaomaste liikmesriikide tegevust nende territoriaalse terviklikkuse kaitsmisel ja riiki sisenemise tingimustele mittevastavate isikute sisenemise takistamisel, kaitstes samas põhiõigusi. Võimalus vaadata taotlus piiril läbi ilma, et isikul lubataks territooriumile siseneda vastavalt varjupaigamenetluste direktiivi artiklile 43 pakub sellist kaitset, kuid praeguste õigusnormide kohaselt võib taotlusi piirimenetluses läbi vaadata üksnes piiratud asjaolude korral. Kuigi teatavatel tingimustel võib see ebaseaduslikult territooriumile sisenenud taotlejate puhul nii olla, laiendatakse käesoleva otsusega seda võimalust kõigile taotlejatele välistamata ühtegi taotlejate kategooriat.

Ettepanek võimaldab Lätil, Leedul ja Poolal kohaldada konkreetse varjupaigamenetluse raames kiirendatud piirimenetlust, et otsustada kõigi taotluste vastuvõetavuse ja sisu üle, välja arvatud juhul, kui spetsiifiliste terviseprobleemidega taotlejaile ei ole võimalik pakkuda piisavat tuge. See meede piirab Valgevene võimalust kasutada ära just selliseid kolmanda riigi kodanikke, kelle suhtes piirimenetlust ei saa kohaldada. Nagu varjupaigamenetluste direktiivis sätestatud ja käesolevas ettepanekus sõnaselgelt märgitud, kohaldatakse piirimenetluse käigus varjupaigamenetluste direktiivi II peatüki aluspõhimõtteid ja tagatise, et rahvusvahelist kaitset taotlevate isikute õiguste kaitse oleks tagatud ning säiliks varjupaigaõigus ja austataks välja- ja tagasisaatmise lubamatuse põhimõtet. Lisaks sisaldab ettepanek kohustust menetleda esmajärjekorras põhjendatud nõudeid ning perekondade ja laste nõudeid.

Lisaks võivad Läti, Leedu ja Poola pikendada piirimenetluse kestust 16 nädalani. Otsus taotluse, kaasa arvatud haldusotsuse võimaliku edasikaebamise kohta tuleks teha nende 16 nädala jooksul. Võttes arvesse Valgevene tegevuse olemust ja ootamatut iseloomu, võib sarnaselt eespool nimetatud registreerimistähtaja pikendamisega kaaluda piirimenetluse pikemat kestust, et aidata liikmesriike seoses rändajate ärakasutamisega. Asjaomased liikmesriigid võivad vajada aega oma ressursside ümberkorraldamiseks ja suutlikkuse suurendamiseks, muu hulgas ELi asutuste toetusel. Ühtlasi on piirimenetluses menetletavate juhtumite arv suurem kui tavaolukorras (sest põhimõtteliselt võib see kehtida kõigi taotlejate suhtes). Seepärast aitab selline pikendus liikmesriikidel kauem kohaldada mittesisenemise juriidilist fiktsiooni ja loob rohkem paindlikkust suurenenud töökoormusega toimetulekuks.

Samuti võivad Läti, Leedu ja Poola laiendada nende õigusnormide kohaldamist, mis on sätestatud varjupaigamenetluste direktiivi artikli 46 lõikes 6 ja mis võimaldavad liikmesriikidel piirata edasikaebamise automaatset peatavat toimet, kõigile piirimenetlustele ning anda selle asemel kohtule volitused otsustada, kas taotleja võib jääda territooriumile või mitte eeldusel, et järgitakse artikli 46 lõigetes 7 ja 8 sätestatud tagatise.

Arvestades varjupaigamenetluste direktiivis ja vastuvõtutingimuste direktiivis sätestatud kaitsemeetmeid, peaks taotlejate kinnipidamine olema ka piiril toimeva varjupaigamenetluse puhul viimane abinõu, kui konkreetsel juhul ei ole võimalik kohaldada muid piisavaid, kuid leebemaid sunnimeetmeid. Seetõttu ei tähenda varjupaigamenetlus taotlejate süstemaatilist kinnipidamist. Et haavatavas olukorras taotlejad saaksid kasutada oma õigusi, ei kohalda Läti, Leedu ja Poola piirimenetlust, kui taotleja tervisliku seisundi tõttu ei ole taotluse piiril või transiiditsoonis läbivaatamise korral tagatud vajalik toetus.

b) Materiaalsed vastuvõtutingimused. Võimalus katta ainult põhivajadused

Olukorras, kus inimesi kasutatakse ära, võib kolmandate riikide kodanike ootamatu saabumise korral olla liikmesriigil keeruline tagada materiaalsed vastuvõtutingimuste nõuete täitmine. Läti, Leedu ja Poola peavad siiski tagama, et mis tahes tegevuses järgitakse põhilisi humanitaartagatise, nagu nende territooriumil kolmanda riigi kodanikele toidu, vee, rõivaste, piisava arstiabi andmine, haavatavate isikute abistamine ja ajutine peavari, nagu on sätestatud ka Euroopa Inimõiguste Kohtu hiljutistes korraldustes võtta nende liikmesriikide suhtes ajutisi meetmeid.

Vastuvõtutingimuste direktiivi artikli 18 lõike 9 kohaselt võib liikmesriik nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ja teatavatel tingimustel kehtestada vastuvõtutingimuste direktiivis sätestatud teistsugused materiaalsed vastuvõtutingimused, kui põhivajadused on igal juhul kaetud. Käesoleva ettepanekuga laiendatakse võimalust kehtestada praeguses rändajate ärakasutamise olukorras teistsugused materiaalsed vastuvõtutingimused, tingimusel et kaetud on põhivajadused, sealhulgas ajutine peavari, toit, vesi, riietus, piisav arstiabi, abi haavatavatele isikutele, austades täielikult õigust inimväärikusele.

c) Tagasisaatmismenetlus välispiiril

Selleks et aidata Lätil, Leedul ja Poolal tulla toime kolmandate riikide kodanike praeguse sissevooluga, sisaldab ettepanek võimalust teha erand direktiivi 2008/115/EÜ kohaldamisest nende kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute suhtes, kelle rahvusvahelise kaitse taotlus on tagasi lükatud vastavalt käesoleva ettepaneku artiklis 2 sätestatud menetlusele. Selliste kolmanda riigi kodanike suhtes, kes ei taotlenud rahvusvahelist kaitset, võivad Läti, Leedu ja Poola kohaldada tagasisaatmisdirektiivi artikli 2 lõike 2 punkti a. Käesoleva ettepaneku artiklis 3 sätestatud erandi eesmärk on luua tagasisaatmisdirektiivi artikli 2 lõike 2 punktis a sätestatud erandiga sarnane mehhanism konkreetselt nende kolmanda riigi kodanike ja kodakondsuseta isikute jaoks, kelle rahvusvahelise kaitse taotlus on käesoleva ettepaneku artiklis 2 sätestatud menetluse kohaselt tagasi lükatud.

d) Täiendavad kaitsemeetmed

Ettepanekuga tagatakse, et on olemas kord, mis kindlustab õiguse taotleda tegelikult ja tõhusalt kaitset, tagades et on piisavalt kohti, kus taotlejad saavad ametlikult esitada varjupaigataotluse. Selleks et tagada juurdepääs varjupaigamenetlusele, teavitavad Läti, Leedu ja Poola kolmanda riigi kodanikke ja kodakondsuseta isikuid keeles, millest kolmanda riigi kodanik aru saab või millest arusaamist temalt mõistlikult eeldatakse, kohaldatavatest meetmetest, rahvusvahelise kaitse taotluse registreerimiseks ja esitamiseks kasutatavatest punktidest, eelkõige sellest, kus asub lähim punkt, kus nad saavad esitada rahvusvahelise kaitse taotluse, võimalusest taotluse kohta tehtud otsus vaidlustada ja meetmete kestusest.

2) ELi asutuste operatiivtugi

Valgevene tegevuse mõju võib kergesti üle kanduda ja mõjutada naaberliikmesriike ja Euroopa Liitu laiemalt (see võib olla ka nende tegevuse eesmärk) ning seetõttu on vaja ette näha vahendid toetuse andmiseks ELi tasandil. Kui Läti, Leedu ja Poola taotlevad ELi asutuste tuge, peaksid need asutused pidama seda operatiivtuge prioriteediks. Esmajoones puudutab see Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiametit (EASO), kes saab aidata taotlusi registreerida ja menetleda, tagada haavatavate rändajate taustakontrolli, toetada vastuvõturajatiste nõuetekohasuse haldamist, kavandamist ja elluviimist; või Frontexit, kes

toetab piirikontrolli, sealhulgas taustakontrolli- ja tagasisaatmisoperatsioone, või Europoli seoses luureandmete saamisega.

3) Muud sätted

Ettepanek sisaldab sätteid ka komisjoni, liikmesriikide ja ELi asutuste vahelise koostöö kohta, samuti liikmesriikide kohustuse kohta jätkata asjakohaste andmete ja statistika esitamist rändevaldkonna valmisoleku- ja kriisikava ELi võrgustiku kaudu ning komisjoni kohustuse kohta olukorda korrapäraselt hinnata. Samuti sisaldab see sätteid isikute kohta tagamaks, et isikud, kes saabusid enne käesoleva otsuse vastuvõtmist, kuid siiski nende ärakasutamise kontekstis, ja kelle rahvusvahelise kaitse taotlusi ei ole veel registreeritud või kelle suhtes tagasisaatmismenetlust ei ole alustatud, on hõlmatud otsuse sätetega ja nad saavad nendest kasu. See tagab neile kolmanda riigi kodanikele õiguskindluse ja prognoositavuse seoses kohaldatavate menetluseeskirjadega. Mitmes põhjenduses käsitletakse erandeid seoses Iirimaa ja Taani osalemisega käesolevas otsuses. Asjaomased liikmesriigid on kohustatud lõpetama mis tahes meetmete kohaldamise, kui hädaolukord lõpeb.

• **Õiguslik alus**

Käesolev ettepanek sisaldab ajutisi meetmeid, et toetada kolme liikmesriiki (Läti, Leedu ja Poola), kes peavad toime tulema hädaolukorraga, mida iseloomustab kolmanda riigi kodanike ootamatu sissevool, mille on põhjustanud rändajate ärakasutamine. Vajalikud ajutised toetusmeetmed võivad minna kaugemale Euroopa ühisest varjupaigasüsteemist. Seetõttu on asjakohane õiguslik alus, mille põhjal nõukogu saaks need ajutised meetmed pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga vastu võtta, ELi toimimise lepingu artikli 78 lõige 3.

Euroopa Liidu Kohtu praktika² kohaselt on mõiste „ajutised meetmed“ ELi toimimise lepingu artikli 78 lõike 3 tähenduses piisavalt lai, et võtta vastu kõik ajutised meetmed, mis on vajalikud, et tulemuslikult ja kiiresti reageerida hädaolukorrale, mida iseloomustab kolmanda riigi kodanike ootamatu sissevool, mille on kõnealusel juhul tekitanud rändajate ärakasutamine poliitilistel eesmärkidel. Põhimõtteliselt võib nende meetmetega teha erandeid ka seadusandlike aktide sätetest. Üldiselt on komisjonil ja nõukogul ulatuslik kaalutusõigus valida meetmeid, mida võtta kiireks ja tõhusaks reageerimiseks konkreetsele hädaolukorrale. Neid meetmeid võib arendada ja kohandada, kui need säilitavad oma ajutise iseloomu³.

Seepärast sisaldab ettepanek kooskõlas nimetatud kohtupraktikaga konkreetseid ajutisi meetmeid valdkondades, mida reguleeritakse varjupaigamenetluste direktiivi (registreerimine, ametlik esitamine ja piirimenetlus), vastuvõtutingimuste direktiivi ja tagasisaatmisdirektiiviga, millele lisanduvad põhiõiguste austamiseks vajalikud kaitsemeetmed, ning Euroopa Liidu asutuste operatiivtoe meetmeid asjaomaste liikmesriikide huvides ja nende taotlusel.

• **Subsidiarsus**

Euroopa Liidu toimimise lepingu V jaotisega, milles käsitletakse vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala, antakse teatavad volitused neis küsimustes Euroopa Liidule. Selliseid volitusi tuleb teostada kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikliga 5, st ainult niisuguses ulatuses ja juhul, kui liikmesriigid ei suuda kavandatava meetme eesmärke täielikult

² 6. septembri 2017. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-643/15 ja C-647/15: Slovaki Vabariik ja Ungari vs. nõukogu, punktid 77 ja 78.

³ Liidetud kohtuasjad C-643/15 ja C-647/15, punktid 133 ja 134.

saavutada ning seepärast saaks kavandatava meetme ulatust ja mõju arvestades neid paremini saavutada Euroopa Liidu tasandil.

Olukorda, kus kolmanda riigi kodanike ootamatu saabumine seab ohtu liikmesriikide territoriaalse terviklikkuse ja julgeoleku, kuna kolmas riik soodustab aktiivselt nende kolmanda riigi kodanike saabumist, tuleks pidada ELi tervikuna mõjutavaks ning seetõttu on vaja ELi lahendusi ja ELi toetust. Kõik liikmesriigid peavad kiiresti reageerima ja asjaomast liikmesriiki toetama.

Nende eesmärkide saavutamine eeldab ELi tasandi meetmeid, sest nad on olemuselt piiriülesed. On selge, et üksikute liikmesriikide võetud meetmed ei saa ühise probleemi puhul rahuldavalt täita vajadust ELi ühise lähenemisviisi järel.

Sellist ühist lähenemisviisi ei suuda liikmesriigid eraldi piisavalt saavutada ning kavandatava otsuse ulatuse ja toime tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil. Liit peab sellest tulenevalt tegutsema ja võib võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikes 3 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega.

- **Proportsionaalsus**

Kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikes 4 sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega sätestatakse käesolevas otsuse ettepanekus täpsed tingimused, mille korral saab kohaldada varjupaigamenetluse erieeskirju, ning näha ette selliste eeskirjade kohaldamise ulatus ja tähtaeg ning vajalikud kaitsemeetmed.

Rändajate ärakasutamisega seotud konkreetse olukorraga toime tulemiseks kavandatud meetmete kõik elemendid piirduvad sellega, mis on vajalik, et liikmesriigid saaksid olukorda süsteemselt ja tulemuslikult hallata, tagades samal ajal taotlejate õiguste ja tagatiste osas võrdse kohtlemise. Nende meetmete kestus on ka ajaliselt piiratud sellega, mis on rangelt vajalik, et asjaomased liikmesriigid saaksid tegeleda olukorraga, mis ohustab nende julgeolekut või territoriaalset terviklikkust.

Ettepanekuga kehtestatakse kaitsemeetmed erandite kohaldamiseks. Need meetmed esitatakse koos muude meetmetega ajal, mil välispoliitilised meetmed hakkavad andma tulemusi, et aidata asjaomastel liikmesriikidel olukorraga toime tulla, võttes eelkõige arvesse Valgevenest nendesse kolme liikmesriiki saabuvate kolmanda riigi kodanike endiselt suurt arvu ja asjaolu, et ELi ja Valgevene piiril on ikka veel märkimisväärne arv rändajaid. Komisjon teeb kiireloomulise ettepaneku nende erakorraliste ja erandlike meetmete kohta, mis on ajaliselt piiratud.

Varjupaigamenetluste direktiivi ja tagasisaatmisdirektiiviga reguleeritud aspektides võetavad erimeetmed on proportsionaalsed ning kehtestatud on mitu kaitsemeetet, mis tagavad tasakaalu ühelt poolt asjaomaste liikmesriikide esmavajaduste vahel, mis on seotud inimeste ärakasutamisega olukorra haldamisega, ja teiselt poolt ärakasutatavate kolmanda riigi kodanikele vajaliku kaitse vahel.

- **Vahendi valik**

Vastavalt käesoleva ettepaneku õiguslikule alusele, milleks on ELi toimimise lepingu artikli 78 lõige 3, teeb nõukogu otsuse pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga.

- **Põhiõigused**

Käesolevas ettepanekus austatakse põhiõigusi ja peetakse kinni iseäranis Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga tunnustatud põhimõtetest ning rahvusvahelisest õigusest tulenevatest kohustustest.

Käesolevas otsuses sätestatud raamistiku kohaldamisel austatakse täielikult põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigusi, sealhulgas õigust inimväärikusele (artikkel 1), piinamise ning ebainimliku või alandava kohtlemise ja karistamise keeldu (artikkel 4), õigust vabadusele ja turvalisusele (artikkel 6), varjupaigaõigust (artikkel 18), kollektiivse väljasaatmise keeldu ja kaitset tagasi- ja väljasaatmise eest (artikli 19 lõiked 1 ja 2), õigust mittediskrimineerimisele (artikkel 21), meeste ja naiste võrdsuse põhimõtet (artikkel 23), lapse õigusi (artikkel 24) ja õigust tõhusale õiguskaitsevahendile (artikkel 47). Käesolevas ettepanekus võetakse täielikult arvesse haavatavate isikute erivajadusi. Pädevad asutused peavad esmatähtsaks vastuvõtutingimuste direktiivis 2013/33/EL lastele ja haavatavatele isikutele ette nähtud kaitsemeetmeid.

Õigus vabadusele ja liikumisvabadus on kaitstud, arvestades, et kui kinnipidamist kasutatakse varjupaigataotluse piiril menetlemise või tagasisaatmise kontekstis, saab selliseid eeskirju kohaldada üksnes rangelt reguleeritud raamistikus ja piiratud aja jooksul. Vastavalt varjupaigamenetluste direktiivi artikli 26 lõikele 1 ei pea liikmesriigid isikut kinni ainult sel põhjusel, et ta on taotleja. Samas sättes viidatakse kinnipidamise aluste ja tingimuste osas vastuvõtutingimuste direktiivi artiklile 8. Vastavalt vastuvõtutingimuste direktiivi artikli 8 lõike 3 punktile c võib taotleja kinni pidada, et menetluse raames otsustada, kas taotlejal on õigus territooriumile siseneda. Artikli 8 lõikes 2 on samuti sätestatud, et liikmesriigid võivad taotleja kinni pidada üksnes juhul, kui muid leebemaid sunnimeetmeid – näiteks artikli 7 kohaseid liikumisvabaduse piiranguid – ei ole võimalik tulemuslikult kohaldada.

Tagasisaatmisdirektiivist erandite tegemise korral järgitakse ka 1951. aasta pagulasseisundi konventsiooni artiklis 33 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 19 sätestatud tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet. Ettepanekus tuletatakse sõnaselgelt meelde liikmesriikide kohustust järgida seda põhimõtet alati oma piirikontrollkohustuse täitmisel. Tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtte järgimine hõlmab hinnangut sellele, kas puudub tagakiusamise, piinamise või ebainimliku või alandava kohtlemise oht või aheltagasisaatmise oht.

Mis puudutab varjupaigamenetluse kohaldamist piiril ja tagasisaatmisdirektiivist tehtavat erandit, siis taotlejate suhtes, kelle puhul kohaldatakse piirimenetlust, jäävad kehtima varjupaigamenetluste direktiivis, vastuvõtutingimuste direktiivis ja tagasisaatmisdirektiivis sätestatud aluspõhimõtted ja tagatised. Lisaks sisaldab ettepanek kohustust menetleda esmajärjekorras põhjendatud nõudeid ning perekondade ja laste nõudeid. On nende taotlejate huvides, et nende varjupaigataotluse kohta tehtaks otsus nii kiiresti kui võimalik. Ettepanekuga kindlustatakse õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ning tagatakse, et kohtutel on õigus otsustada, kas taotleja võib jääda liikmesriigi territooriumile kuni edasikaebuse kohta otsuse tegemiseni, ning ühtlasi kohaldatakse asjakohaseid tagatisi, et taotleja saaks selliseid taotlusi kohtutele esitada.

3. KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA

- **Tõendipõhine poliitikakujundamine**

Ettepanek valmistati ette kiirkorras. Selle käigus saadi tugineda tööle, mida oli tehtud uue rände- ja varjupaigaleppe kontekstis kriise ja vääramatut jõudu käsitlevat ettepanekut ette valmistades, ning sidusrühmadelt konsultatsiooniprotsessi käigus alates hübriidohu algusest 2021. aasta suvel saadud teabele.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega ning eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Alates hübriidohu tekkimisest 2021. aasta suvel on komisjon konsulteerinud kõigi asjaomaste sidusrühmadega selle üle, kuidas olukorraga toime tulla. Praegusest ärakasutamise mõjutatud liikmesriigid, eelkõige Leedu, soovitasid konkreetseid seadusandlikke algatusi, mis nende arvates võimaldaksid olukorras asjakohaselt toime tulla. Käesolevas ettepanekus võetakse arvesse mitut nimetatud ettepanekut. Komisjon kohtus ja suhtles kirja teel rahvusvaheliste ja valitsusväliste organisatsioonidega, kes on olukorda hinnanud ja teinud ettepanekuid asjakohase reageerimise kohta. Komisjon külastas Poolat ja Leedut mitu korda nii poliitilisel kui ka tehnilisel tasandil. Lisaks riiklike ametivõimudega kohtumisele kogus komisjon nende visiitide käigus teavet ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti ja Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooni riiklikest üksustest ning piirialadel rändajaid toetavatel riiklikelt valitsusvälistelt inimõigusorganisatsioonidelt.

4. MÕJU EELARVELE

Käesolev ettepanek on olemuslikult seotud rändajate ärakasutamisega ja seega ei ole võimalik eelnevalt hinnata võimalikku mõju eelarvele. See paigutatakse rände, varjupaiga ja piirihalduse valdkonna olemasolevate ELi rahastamisvahendite 2014.–2020. ja 2021.–2027. aasta eelarvesse. Kui olukord veelgi halveneb, võib vajaduse korral erandkorras kasutada 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku paindlikkusmehhanisme. Euroopa Komisjon ja liikmesriigid on korrapäraselt arutanud finantsvajadusi, mis tulenevad Valgevene-ELi piiril valitsevast olukorrast. Selle tulemusena andis Euroopa Komisjon Leedule sel sügisel erakorralist abi, samal ajal kui Leedu, Läti ja Poola on võtnud meetmeid, et nende rahastamisvahendite 2014.–2020. aasta riiklike programmide (kasutamata) vahendeid ümber paigutada. Lisaks 360 miljonile eurole, mis on neile liikmesriikidele selleks rahastamisperioodiks ette nähtud piirihalduse ja viisapoliitika rahastust, tehakse 2021. ja 2022. aastaks olemasolevatest vahenditest, peamiselt BMVI piirihalduse ja viisapoliitika rahastu temaatilisest rahastust, täiendava lisatoetusena kättesaadavaks ligikaudu 200 miljonit eurot. Pidev korrapärane dialoog võimaldab neist rahastutest kättesaadavaks tehtud vahendeid optimaalselt kasutada.

Eespool nimetatud põhjusel ei ole võimalik eelnevalt hinnata võimalikku eelarvelist mõju asjaomastele detsentraliseeritud asutustele. Neil asutustel on oma olemasolevates eelarvetes teatav paindlikkus, kuid sõltuvalt edasisest arengust ja võttes arvesse asjaolu, et ametite ressursid on piiratud, ei ole välistatud, et vahendeid on vaja ümber paigutada.

Käesoleva ettepaneku rahalised vajadused on kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga ja võivad hõlmata erivahendite kasutamist.

Varjupaiga menetluslike aspektide osas ei too käesolev ettepanek liidule kaasa täiendavat finants- ega halduskoormust. Selles osas ei ole ettepanekul seega mõju liidu eelarvele.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

ajutiste erakorraliste meetmete kohta Läti, Leedu ja Poola toetamiseks

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 78 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust⁴

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 78 lõike 3 kohaselt võib nõukogu juhul, kui ühes või mitmes liikmesriigis tekib kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu tõttu hädaolukord, võtta komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast Euroopa Parlamendiga konsulteerimist vastu ajutisi meetmeid asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikide toetamiseks.
- (2) Alates 2021. aasta suvest on liit tervikuna ning eriti Läti, Leedu ja Poola olnud vastamisi inimeste ärakasutamise vormis hübriidohuga. Selle tulemusena on ebaseaduslike piiriületuste arv Valgevenest enneolematult suurenenud. Viimastel aastatel ei esinenud ELi välispiiridel Valgevenest ebaseadusliku piiriületuse katseid peaaegu üldse, ent nüüd toimub neid iga päev. Selle olukorra algatas ja korraldas Lukašenko režiim, et koostöös rändajate smugeldajate ja kuritegelike võrgustikega meelitada inimesi piirile.
- (3) Selline ärakasutamine on pannud need rändajad Euroopa Liidu välispiiridel Valgevenega raskesse olukorda. Valgevene tegevus on tekitanud humanitaarkriisi ja juba on kinnitatud surmajuhtumeid. Esmane vastutus selle kriisi lahendamise eest lasub Valgevenel. Talle on siduv Genfi konventsioon, sealhulgas *tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõte*. Seetõttu peab Valgevene tagama oma territooriumil viibivatele rändajatele piisava kaitse ning tegema sel eesmärgil koostööd ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti ja Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooniga. Kuigi piiratud juurdepääs on takistanud Valgevene pool piiri vajaduste hindamist, on komisjon teinud väga tihedat koostööd ÜRO ja selle allasutustega ning asjaomaste inimõiguste ja humanitaarabi partnerorganisatsioonidega, et humanitaarkriisi ägenemist ära hoida, seda ka halvenevaid ilmastikutingimusi silmas pidades. Hiljutiste otsustega eraldati humanitaarabi vahenditena 700 000 eurot, et toetada partnereid piirile ja Valgevenesse lõksu jäänud haavatavatele inimestele abi andmisel.
- (4) 2021. aasta 21. novembri seisuga oli Valgevenest sellise ärakasutamise tulemusel Läti, Leedu ja Poola territooriumile ebaseaduslikult sisenenud 7 831 kolmanda riigi kodanikku, samas kui kogu 2020. aasta jooksul saabus neid 257. Varjupaigataotlusi on Leedus esitatud 2 676, Lätis 579 ja Poolas 6 730. Lisaks tõrjusid kolm liikmesriiki

⁴ ELT C , , lk .

42 741 piiriületuskatset. Kuigi täpset hinnangut oleks raske anda, võib praegu olla Valgevenesse lõksu jäänud kuni 10 000 rändajat ja neid tuleb iga päev juurde.

- (5) Liit on haavatavate rändajate ja pagulaste sellise ärakasutamise kõrgeimal tasandil teravalt hukka mõistnud. Euroopa Ülemkogu käsitles seda ohtu oma 2021. aasta juuni ja oktoobri kohtumistel⁵. President von der Leyen ütles kõnes olukorrast Euroopa Liidus selgelt, et Valgevene tegevus on hübriidrännak Euroopa destabiliseerimiseks⁶. Selline tegevus näitab sihikindlat katset tekitada jätkuv ja pikaajaline kriis ning see on osa laiemast kooskõlastatud püüdest Euroopa Liitu destabiliseerida ning õhnestada ühiskonda ja olulisi institutsioone. Sellisest tegevusest ei saa mööda vaadata ja see on vahetu oht liidu julgeolekule.
- (6) Käesolev ettepanek lähtub Euroopa Ülemkogu 22. oktoobri järeldustes komisjonile esitatud üleskutsesest teha ettepanekud vajalike liidu õigusraamistiku muudatuste ja konkreetsete meetmete kohta, tagamaks, et hübriidohule reageeritakse viivitamatult ja asjakohaselt ning kooskõlas liidu õiguse ja rahvusvaheliste kohustustega. Ettepanekuga vastatakse ka olukorrast mõjutatud liikmesriikidele, kes soovivad tugineda ajutistele meetmetele, et erakorralisele rändeolukorrale liidu välispiiridel tulemuslikult reageerida. Nende meetmete eesmärk on veelgi enam toetada Lätit, Leedut ja Poolat praeguse olukorra kontrollitud ja kiirel haldamisel, austades samal ajal täielikult põhiõigusi ja rahvusvahelisi kohustusi.
- (7) Praegusele hädaolukorrale reageerimiseks on Leedu, Läti ja Poola kuulutanud välja eriolukorra ning tugevdanud piirivalvet ja muid piirikontrollimeetmeid, et kaitsta liidu terviklikkust ja julgeolekut. Nende meetmete elluviimisel on need liikmesriigid olnud sunnitud piirama avatud piiripunktide arvu ja lähetanud maismaapiirile Valgevenega märkimisväärse arvu piirivalvureid. Lisaks peavad nad haldama nende piirile saabuvaid kolmandate riikide kodanikke, kellest paljud taotleavad või kavatsesid taotleda rahvusvahelist kaitset Euroopa Liidus, ja neid, kes juba viibivad nende territooriumil.
- (8) Liit on näidanud kindlat toetust ELi nimel välispiiri haldavatele liikmesriikidele, keda Valgevene režiim on sihikule võtnud.
- (9) Komisjon andis Leedule erakorralist finantsabi. Komisjon eraldas lisaks käesoleval rahastamisperioodil nendele liikmesriikidele piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi raames ette nähtud 360 miljonile eurole 2021. ja 2022. aastaks täiendavalt ligikaudu 200 miljonit eurot. Lisaks käivitas Leedu ELi elanikkonnakaitse mehhanismi ja komisjon on asunud 19 liikmesriigist tulevat abi koordineerima. Leedu on mehhanismi kaudu saanud telke, voodeid, küttesüsteeme ja muid esemeid, mis on olulised Leedu territooriumil viibivate rändajate vajaduste rahuldamiseks. See võimalus on ka Lätil ja Poolal.
- (10) Lisaks on Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex), Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet (EASO) ja Europol andnud operatiivtuge nende abi taotlenud liikmesriikidele, et aidata neil praeguse kriisiolukorraga toime tulla. Eelkõige on need ametid lähetanud eksperte varjupaigataotlusi läbi vaatama, piirikontrolli ja luuremeetmeid rakendama ning teinud tööd tagasisaatmissuutlikkuse suurendamiseks ja tagasisaatmisoperatsioonide elluviimiseks. Selle operatiivtoe tulemusel on juba toimunud märkimisväärne arv tagasisaatmisoperatsioone. Ametid

⁵ Euroopa Ülemkogu järeldused, 24.–25. juuni 2021 ja 20.–21. oktoober 2021.

⁶ 2021. aasta kõne olukorrast Euroopa Liidus, 15. september 2021.

saavad nüüd pakkuda veel paremat operatiivtuge ning on oluline, et asjaomased kolm liikmesriiki seda tuge täiel määral kasutaksid.

- (11) Rahalisele ja operatiivtoele lisandusid välispoliitika valdkonna meetmed, mis on suunatud ärakasutamise olukorra lahendamisele ja saabujate arvu vähendamisele. Lisaks ulatuslikule majandus- ja finantssanktsioonide pakatile ning Valgevene lennuettevõtjatele liidu õhuruumi sisenemise ja liidu lennujaamadesse juurdepääsu keelamisele, mis toimus vastusena valimispettusele ja Ryanairi lennu ümbersuunamisele, on liit konkreetselt vastusena Valgevenepoolsele rändajate ärakasutamisele võtnud täiendavaid meetmeid. Nõukogu võttis 9. novembril 2021 vastu komisjoni ettepaneku ELi-Valgevene viisalihtsustuslepingu osalise peatamise kohta. 15. novembril 2021 muutis nõukogu Valgevene suhtes kehtestatud ELi sanktsioonide režiimi ning liit saab nüüd võtta meetmeid nii selliste üksikisikute kui ka üksuste suhtes, kes korraldavad ELi piiride ebaseaduslikku ületamist hõlbustavat tegevust või aitavad sellele kaasa. 23. novembril esitas komisjon ettepaneku tõkestada ja piirata ELi suunduvate inimeste ebaseaduslikkus üle piiri toimetamises või inimkaubanduses osalevate või sellele kaasa aitavate transpordiettevõtjate tegevust.
- (12) Komisjon, kõrge esindaja, keda abistab Euroopa välisteenistus, ja liikmesriigid on teinud peamiste päritolu- ja transiidiriikide suhtes intensiivseid diplomaatilisi jõupingutusi, et nende riikide kodanike edasisi Valgevene kaudu saabumisi ära hoida. Need jõupingutused on hõlmanud teavitustegevust ning arvukamaid külastusi peamistes päritolu- ja transiidiriikides, et võidelda Valgevene väärinfo vastu, vähendada riigist lahkumisi ja saada toetust praegu Valgevenesse lõksu jäänud kodanike tagasivõtmisele. Teavitustöö hõlmas ka otsekontakte lennuettevõtjate ja tsiviillennundusametitega, et uurida võimalusi Valgevenesse suunduvate pahausksete reiside piiramiseks.
- (13) Need liidu või selle liikmesriikide diplomaatilised, humanitaar-, operatiiv- ja finantsalased jõupingutused on andnud kiireid tulemusi. Transiiditeid, mida smugeldajad kasutavad rändajate Valgevene piirile toomiseks, pannakse järjest kinni. Valgevene organiseeritud tegevus kujutab endast siiski reaalselt ja vahetut ohtu liidu ja asjaomaste liikmesriikide julgeolekule ning territoriaalsele terviklikkusele. Olukord on jätkuvalt väga ebastabiilne, sest Valgevene kasutab liidu välispiirile saabuvald rändajaid endiselt ära, pannes ELi vastu toime hübridrännaku.
- (14) Selle tulemusena on olukord kohapeal Läti, Leedu ja Poola jaoks endiselt keeruline, sest nende territooriumile ja ELi-Valgevene piirile on jäänud lõksu tuhanded rändajad ning kolmandate riikide kodanikke saabub pidevalt juurde. Arvestades praegust ebastabiilset ja keerulist olukorda kolmes asjaomas liikmesriigis, on vaja vastu võtta ajutised meetmed nende liikmesriikide toetamiseks.
- (15) Meetmed peaksid andma asjaomastele liikmesriikidele vajalikud õiguslikud vahendid, et kiiresti ja tõhusalt reageerida Lätis, Leedus ja Poolas kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu tõttu tekkinud hädaolukorrale. Need ajutised meetmed võivad hõlmata kõiki meetmeid, mis on vajalikud, et reageerida praegusele rännakule tulemuslikult ja kiiresti. Nende meetmetega võib põhimõtteliselt ka teha erandeid seadusandlikest aktidest.
- (16) Käesoleva otsusega vastu võetud meetmed on laadilt ajutised, erakorralised ja erandlikud ning neid tuleb võtta selleks, et võimaldada täielikult põhiõigusi austades rändevoogude nõuetekohast ja inimväärset haldamist ning kaitsta asjaomaste liikmesriikide territoriaalset terviklikkust ja riiklikku julgeolekut.

- (17) Praeguse hädaolukorra hindamise põhjal peetakse kõige sobivamaks viisiks asjaomaseid liikmesriike toetada seda, et välispiiridel kehtestatakse erakorraline rände- ja varjupaigahaldusmenetlus, milles tehakse erandeid mõnedest varjupaigamenetluste direktiivi 2013/32/EL, vastuvõtutingimuste direktiivi 2013/33/EL ja tagasisaatmisdirektiivi 2008/115/EÜ sätetest. Käesolevas otsuses ette nähtud erakorraline rände- ja varjupaigahaldusmenetlus ning operatiivtoe meetmed peaksid aitama asjaomasel liikmesriigil hallata olukorda kontrollitult ja tulemuslikult, tagades samal ajal põhiõiguste ja rahvusvaheliste kohustuste täieliku austamise, nagu on rõhutatud Euroopa Ülemkogu üleskutses komisjonile. Eelkõige austatakse käesoleva otsuse meetmete puhul varjupaigaõigust, tagades tegeliku ja tulemusliku juurdepääsu menetlusele ning tagasi- ja väljsaatmise lubamatuse põhimõtte.
- (18) Käesolevas otsuses sätestatud erakorraline rände- ja varjupaigahaldusmenetlus välispiiridel on ja seda tuleb kohaldada täielikult kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga, eelkõige selle artiklitega 1, 4, 7, 24 ja 18 ning artikli 19 lõigetega 1 ja 2. Selleks et võtta eelkõige arvesse lapse parimaid huve, mis peab olema esmatähtis mure, vajadust austada perekonnaelu ja asjaomaste isikute tervise kaitse tagamiseks, tuleks käesolevas otsuses ette näha erieeskirjad ja kaitsemeetmed, mida kohaldatakse alaealiste ja nende pereliikmete ning selliste taotlejate suhtes, kes vajavad tervisliku seisundi tõttu eri- ja piisavat toetust. Direktiivis 2013/32 (varjupaigamenetluste direktiiv) ja direktiivis 2013/33 (vastuvõtutingimuste direktiiv) sätestatud tagasisi erivajadustega või haavatavatele taotlejatele tuleks jätkuvalt kohaldada, kui isiku suhtes kohaldatakse erakorralist rände- ja varjupaigahaldusmenetlust. Direktiivi 2013/33, sealhulgas rahvusvahelise kaitse taotlejate kinnipidamise eeskirju ja tagasisi tuleks alates rahvusvahelise kaitse taotluse esitamisest jätkuvalt kohaldada. Võimalus teha erandeid käesoleva direktiivi teatavatest sätetest ei tohiks piirata liikmesriikide kohustust tagada igal ajal inimväärikuse austamine ja eelkõige nende kolmandate riikide kodanike põhivajaduste rahuldamine, kelle suhtes kohaldatakse erakorralist rände- ja varjupaigahaldusmenetlust.
- (19) Välispiiridel on vaja kehtestada asjaomaste liikmesriikide erivajadustele kohandatud erakorraline rände- ja varjupaigahaldusmenetlus, sest varjupaigamenetluste direktiivi kehtivates sätetes ette nähtud vahendid ei ole piisavad, et reageerida tulemuslikult praegusele hädaolukorrale, mille Valgevene on rändajate ärakasutamisega tekitanud. Kuigi mõnda varjupaigamenetluste direktiivi 2013/32/EL sätet saab praeguse olukorra nõuetekohaseks lahendamiseks kohaldada, ei ole need kavandatud konkreetselt selliseks olukorraks, kus rändajate ärakasutamisega rünnatakse liidu terviklikkust ja julgeolekut. Seepärast on selle hädaolukorraga toimetulekuks vaja konkreetseid menetlussätteid, eelkõige erakorralise varjupaiga- ja rändehaldusmenetluse kehtestamiseks. Käesolevas otsuses konkreetselt reguleerimata aspektide suhtes tuleks kohaldada kõiki muid varjupaigamenetluste direktiivis sätestatud eeskirju ja tagasisi.
- (20) Selleks et abistada asjaomaseid liikmesriike rändevoogude nõuetekohasel haldamisel, võivad Läti, Leedu ja Poola erakorralise rände- ja varjupaigahaldusmenetluse raames otsustada selliste kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute puhul, kes on kinni peetud või leitud Valgevene piiri läheduses pärast ebaseaduslikku sisenemist või kes ilmusid piiripunkti, et rahvusvahelise kaitse taotlusi registreeritakse üksnes piiri läheduses asuvates selleks määratud konkreetsetes registreerimispunktides, mille seas võib olla konkreetseid piiriületuspunkte, ning näha ette tegeliku võimaluse esitada rahvusvahelise kaitse taotlus ainult konkreetsetes punktides, mis on selleks määratud ja mis peaksid olema kergesti juurdepääsetavad. Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 18 kohaselt tuleb siiski tagada tulemuslik ja tegelik juurdepääs rahvusvahelise

kaitse menetlusele. Selleks peaksid Läti, Leedu ja Poola tagama, et sel eesmärgil on määratud ja avatud piisaval arvul registreerimispunkte, sealhulgas piiripunkte. Taotlejatele tuleks nende taotluse registreerimise ja esitamise koht nõuetekohaselt teada anda.

- (21) Selleks et tagada asjaomastele liikmesriikidele vajalik paindlikkus ja hoida ära Valgevene keskendumist teatavatesse kategooriatesse kuuluvatele kolmandate riikide kodanikele, peaks käesolevas otsuses sätestatud erakorralise rände- ja varjupaigahaldusmenetluse raames olema asjaomastel liikmesriikidel võimalik teha varjupaigamenetluste direktiivi artikli 43 kohase piirimenetluse raames otsus kõigi selliste rahvusvahelise kaitse taotluste vastuvõetavuse ja põhjendatuse kohta, mille on esitanud kolmandate riikide kodanikud või kodakondsuseta isikud, kes on kinni peetud või leitud Valgevene piiri läheduses pärast ebaseaduslikku sisenemist, või kes ilmusid piiripunkti. Järgida tuleb varjupaigamenetluste direktiivi II peatükis sätestatud tagatisi.
- (22) Erakorralises rände- ja varjupaigahaldusmenetluses peaks pädevate asutuste jaoks esmatähtis mure olema lapse parimad huvid ja terviseprobleemidega taotlejate kaitse. Seetõttu peaksid Läti, Leedu ja Poola erakorralise rände- ja varjupaigahaldusmenetluse raames seadma esikohale selliste põhjendatud nõuetega isikute või alaealiste ja nende pereliikmete taotluste läbivaatamise. Lisaks ei peaks Läti, Leedu ja Poola juhul, kui taotleja tervislik seisund ei võimalda taotlust läbi vaadata piiril või transiiditsoonis, piirimenetlust kohaldama. See peaks nii olema ka juhul, kui terviseprobleemid ilmnevad taotluse läbivaatamise käigus. Kui taotluse läbivaatamise käigus selgub, et taotleja vajab spetsiaalseid menetlustagatisi ja piiril toimivas varjupaigamenetluses ei ole võimalik pakkuda piisavat tuge kooskõlas varjupaigamenetluste direktiivi artikli 24 lõikega 3, peaks asjaomane liikmesriik suunama taotleja oma territooriumil toimuvasse tavamenetlusse.
- (23) Varjupaigamenetluste direktiivi artikli 26 lõike 1 kohaselt ei peaks liikmesriigid isikut kinni pidama ainult sel põhjusel, et ta on taotleja. Kinnipidamise korral tuleks kohaldada vastuvõtutingimuste direktiivi artiklis 8 sätestatud kinnipidamise aluseid ja tingimusi. Vastavalt vastuvõtutingimuste direktiivi artikli 8 lõike 3 punktile c võib taotleja kinni pidada, et menetluse raames otsustada, kas taotlejal on õigus territooriumile siseneda. Artikli 8 lõikes 2 on samuti sätestatud, et liikmesriigid võivad taotleja kinni pidada üksnes juhul, kui muid leebemaid alternatiivseid sunnimeetmeid – nagu artikli 7 kohaseid liikumisvabaduse piiranguid – ei ole võimalik tõhusalt kohaldada. Vastuvõtutingimuste direktiivis kinnipidamise kohta sätestatud kaitsemeetmeid tuleb kohaldada eelkõige selliste konkreetsete rühmade suhtes nagu alaealised ja nende perekonnad. Kinnipidamise alternatiivid, näiteks liikumisvabaduse piirangud, võivad praeguses olukorras olla sama tõhusad kui kinnipidamine ning seetõttu peaksid ametiasutused neid kaaluma, eriti alaealiste puhul.
- (24) Käesoleva otsuse kohane erakorraline rände- ja varjupaigahaldusmenetlus võimaldab liikmesriigil pikendada rahvusvahelise kaitse taotluste registreerimise tähtaega kuni nelja nädalani ja piirimenetluse kohaldamise maksimaalset kestust 16 nädalani, mille jooksul tuleks teha otsus taotluse, sealhulgas eitava otsuse võimaliku edasikaebamise kohta. Need menetlustähtajad, mis on varjupaigamenetluste direktiivi kohastest tähtaegadest pikemad, peaksid aitama asjaomastel liikmesriikidel tulla toime rändajate ärakasutamise olukorras toimuva ootamatu sissevooluga. Praegu tekkinud olukorras on asjaomastel liikmesriikidel lisaks nende piiridele saabuvate või juba nende territooriumil viibivate kolmandate riikide kodanike haldamisele vaja ressursse ümber suunata, et kaitsta oma territoriaalset terviklikkust. Selle tulemusena võivad asjaomased liikmesriigid vajada aega ressursside ümberkorraldamiseks ja suutlikkuse

suurendamiseks, sealhulgas ELi asutuste toetusel. Lisaks tuleb piirimenetluses taotlejate arv suurem kui tavaolukorras ning seetõttu võib asjaomane liikmesriik vajada rohkem aega, et ilma territooriumile sisenemist lubamata otsuseid teha. Siiski peaksid Läti, Leedu ja Poola eelisjärjekorras registreerima alaealiste ja nende pereliikmete taotlused.

- (25) Mis tahes vägivaldaakte tuleb piiril igal juhul vältida ja mitte üksnes selleks, et kaitsta asjaomase liikmesriigi territoriaalset terviklikkust ja julgeolekut, vaid ka selleks, et tagada rahumeelselt liidus varjupaiga taotlemise võimalust ootavate kolmandate riikide kodanike, sealhulgas nende perekondade ja laste julgeolek ja turvalisus. Kui asjaomaste liikmesriikide välispiiril tarvitatakse vägivalda, sealhulgas kui kolmandate riikide kodanikud üritavad hulgakesi ja ebaproportsionaalselt vägivaldseid vahendeid kasutades üle piiri tungida, peaks asjaomastel liikmesriikidel olema võimalik võtta kooskõlas oma siseriikliku õigusega vajalikke meetmeid, et säilitada julgeolek ja avalik kord ning tagada käesoleva otsuse tulemuslik kohaldamine.
- (26) Direktiivi 2013/33/EL artikli 18 lõike 9 kohaselt võivad liikmesriigid nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel teatavatel tingimustel ajutiselt määrata kindlaks materiaalsete vastuvõtutingimuste üksikasjalikud eeskirjad, mis erinevad direktiivis sätestatud. Praeguse hädaolukorra näol on tegemist erandliku olukorraga, mis piiril menetlemist ja hoolt vajavate kolmandate riikide kodanike ootamatust ja ettenägematust voost tingituna õigustab erinevate materiaalsete vastuvõtutingimuste kehtestamist. Seetõttu peaks asjaomasel liikmesriigil olema praeguses hädaolukorras võimalik teha erand vastuvõtutingimuste direktiivi nõuetest ning pakkuda kolmandate riikide kodanikele ja kodakondsuseta isikutele ajutist peavarju, mis peaks olema kohandatud hooajaliste ilmastikutingimustega, ja katta nende põhivajadused, eelkõige toidu, vee, rõivaste, piisava arstiabi osas ning pakkuda abi haavatavatele isikutele, austades täielikult õigust inimväärikusele.
- (27) Selleks et Läti, Leedu ja Poola suudaksid paremini toime tulla praeguse kolmandate riikide kodanike ebaseadusliku voo tõttu tekkinud hädaolukorraga ning pidades silmas piirimeetmete ja välispiiril toimuva varjupaigamenetluse täiendamist ja nendega täieliku koosõla tagamist, peaks asjaomastel liikmesriikidel olema lubatud teha ajutiselt erandeid direktiivi 2008/115/EÜ (tagasisaatmisdirektiiv) kohaldamisest selliste kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute suhtes, kelle rahvusvahelise kaitse taotlus lükati käesolevas otsuses sätestatud varjupaigamenetluse raames tagasi. Kui korduv taotlus esitatakse üksnes tagasisaatmise edasilükkamiseks või nurjamiseks, võivad liikmesriigid pidada seda taotlust kooskõlas varjupaigamenetluste direktiivi artikli 33 lõike 2 punktiga d vastuvõetamatuks. Käesolev otsus ei piira Läti, Leedu ja Poola võimalust teha direktiivi 2008/115/EÜ artikli 2 lõike 2 punkti a alusel nimetatud direktiivi kohaldamisest erandeid selliste ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike suhtes, kes on kinni peetud seoses liikmesriigi maismaa-, mere- või õhuvälispiiri ebaseadusliku ületamisega ning kes ei ole hiljem saanud luba või õigust kõnealuses liikmesriigis viibida.
- (28) Kui kohaldatakse erandit tagasisaatmisdirektiivi kohaldamisest, peavad Läti, Leedu ja Poola tagama tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtte täieliku järgimise ning võtma nõuetekohaselt arvesse lapse parimaid huve, perekonnaelu ja asjaomase kolmanda riigi kodaniku tervislikku seisundit, nagu on sätestatud erandite kohta tagasisaatmisdirektiivis. Samuti peavad nad tagama, et sunnimeetmete kasutamise piiramisel, väljasaatmise edasilükkamisel, esmaabi ja haavatavate isikute vajaduste

arvessevõtmisel ning kinnipidamistingimuste kohaldamisel ei oleks kohtlemine ja kaitsetase tagasisaatmisdirektiivis sätestatust vähem soodsad.

- (29) Läti, Leedu ja Poola peaksid teavitama kolmandate riikide kodanikke käesoleva otsuse kohaselt kohaldatavatest meetmetest. Eelkõige peaksid Läti, Leedu ja Poola teavitama kolmandate riikide kodanikke või kodakondsuseta isikuid keeles, millest kolmanda riigi kodanik aru saab või millest arusaamist võib temalt mõistlikult eeldada, kohaldatavatest meetmetest, rahvusvahelise kaitse taotluse registreerimise ja esitamise punktidest, eelkõige kohtadest, kus asuvad lähimad punktid taotluse esitamiseks, võimalusest taotluse kohta tehtud otsus edasi kaevata ning meetmete kestusest.
- (30) Selleks et toetada asjaomast liikmesriiki käesoleva otsuse kohaldamisalasse kuuluvatele kolmandate riikide kodanikele vajaliku abi andmisel, sealhulgas vabatahtliku tagasipöördumise edendamisel või oma humanitaarkohustuste täitmisel, peaks ÜRO asutustel ja muudel asjaomastel partnerorganisatsioonidel, eelkõige Rahvusvahelisel Migratsiooniorganisatsioonil ning Rahvusvahelisel Punase Risti ja Punase Poolkuu Seltside Föderatsioonil, olema tõhus juurdepääs piirile vastuvõtutingimuste direktiivis ja varjupaigamenetluste direktiivis sätestatud tingimustel. Kooskõlas varjupaigamenetluste direktiivi artikliga 29 peaks ÜRO pagulaste ülemvolinikul olema juurdepääs taotlejatele, sealhulgas neile, kes asuvad piiril. Selleks peaksid Läti, Leedu ja Poola tegema tihedat koostööd ÜRO asutuste ja asjaomaste partnerorganisatsioonidega.
- (31) Läti, Leedu ja Poola peaksid kohaldama kõiki käesoleva otsuse kohaseid meetmeid ainult seni, kuni see on hädaolukorra lahendamiseks rangelt vajalik ja igal juhul mitte kauem kui kuus kuud. Kui olukord, mis põhjustas nende erimeetmete kohaldamise, lõpeb enne kõnealuse kuuekuulise ajavahemiku möödumist, peaksid asjaomased liikmesriigid nende meetmete kohaldamise viivitamata lõpetama. Komisjon peaks koostöös asjaomaste liikmesriikide ja asjaomaste ELi asutustega olukorda pidevalt jälgima ja läbi vaatama ning tegema vajaduse korral nõukogule ja asjaomastele liikmesriikidele ettepaneku käesolevas otsuses sätestatud meetmete kohaldamise lõpetamiseks või nende võimalikuks pikendamiseks ELi toimimise lepingu artikli 78 lõike 3 kohase ettepanekuga.
- (32) Läti, Leedu ja Poola toetusetaotluse alusel peaksid Euroopa Liidu ametid hindama nimetatud riikide vajadusi koostöös nendega. Selleks et abistada kolme liikmesriiki, kes seisavad silmitsi konkreetsete probleemidega, mille põhjuseks on rändajate ärakasutamine Valgevene poolt, peaksid Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex), Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet (EASO) ja Europol ning liikmesriigid pakkuma Lätile, Leedule ja Poolale piisavat toetust, tehes eelisjärjekorras kättesaadavaks vajalikud vahendid, kuid jätkates samal ajal teiste rändesurve all kannatavate liikmesriikide vajaduste rahuldamist.
- (33) Selleks et abistada kolme liikmesriiki, kes seisavad silmitsi konkreetsete probleemidega, mis tulenevad rändajate ärakasutamisest, peaks Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex) asjaomaste liikmesriikide taotlusel tegema oma toetuse eelisjärjekorras kättesaadavaks nendele kolmele liikmesriigile. Selles olukorras peaks Frontexi tegevdirektor ühe nimetatud liikmesriigi taotlusel algatama piiratud ajavahemikuks asjaomase vastuvõtva liikmesriigi territooriumil piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni või tagasisaatmisega seotud sekkumise ning võtma kasutusele vajalikud vahendid. Lisaks peaks Frontex taotluse korral osutama eelisjärjekorras muud liiki abi, nagu EUROSURI ühendteenused või riskianalüüsitooted, samuti vajalik varustus riigipiiri valvamise tõhustamiseks.

Olukorras, kus rändajaid kasutatakse ära, peaks Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet lisaks läbi viima spetsiaalse haavatavuse hindamise ja hindama ka edasisi toetusvajadusi.

- (34) Selleks et toetada käesoleva otsusega ettenähtud erandite rakendamisel neid liikmesriike, kes seisavad silmitsi konkreetsete probleemidega, mis tulenevad rändajate ärakasutamisest, peaks Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet (EASO) asjaomaste liikmesriikide taotlusel neid eelisjärjekorras toetama ning tegema Lätile, Leedule ja Poolale kättesaadavaks vajalikud vahendid, eelkõige lähetama varjupaigatugirühmi, et aidata muu hulgas taotluste registreerimisel ja menetlemisel, haavatavuse kindlakstegemisel ja hindamisel, piisavate vastuvõtutingimuste tagamisel või vajalike tõlketeenuste, eksperditeadmiste ja koolituse pakkumisel.
- (35) Selleks et aidata kolme liikmesriiki, kes seisavad silmitsi konkreetsete probleemidega, mis tulenevad rändajate ärakasutamisest, peaks Europol asjaomaste liikmesriikide taotlusel neid toetama ning lähetama eksperte, menetlema nende taotlusi esmajärjekorras, pakkuma vajadustele kohandatud analüüsivahendeid, nagu ohuhinnangud, strateegilised ja operatiivanalüüsid ning olukorraaruanded, ning jätkuvalt toetama liikmesriike võitluses rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise ja sellega seotud kuritegude vastu.
- (36) Vajaduse korral peaksid Euroopa Liidu ametid avaldama osalemiskutse ekspertide leidmiseks, et vastata Läti, Leedu või Poola toetusetaotlusele. Sellisel juhul tuleks liikmesriike julgustada võimalikult kiiresti saatma vajalikke eksperte, kellel on asjakohane profiil. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti korraldatud piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni või tagasisaatmisega seotud sekkumise raames tuleks kutsuda liikmesriike üles andma oma panus, et lähetada alalise korpuse rühmad, sealhulgas kiirreageerimisreservist, või pakkuda kogu vajalikku varustust, sealhulgas kiirreageerimise seadmete reservist. Liikmesriike tuleks samuti julgustada toetama Lätit, Leedut ja Poolat tagasisaatmismeetmete võtmisel ja suhtlemisel kolmandate riikidega.
- (37) Kuna käesoleva otsuse eesmärke ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetme ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (38) Käesolevas otsuses austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid.
- (39) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 kohaselt ja ilma et see piiraks nimetatud protokoll nr 4 kohaldamist, ei osale Iirimaa käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (40) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (41) Pidades silmas olukorra pakilisust, peaks käesolev otsus jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
- (42) Vastuvõetud meetmete ajutise iseloomu tõttu peaksid need olema ajaliselt piiratud ja nende kohaldamine tuleks lõpetada, kui praegune hädaolukord on lõppenud.

- (43) Käesolevat otsust tuleks kohaldada ka enne käesoleva otsuse jõustumist Valgevenest Lätisse, Leedusse ja Poolasse saabunud isikute suhtes, kui nad ei ole veel registreeritud või nende tagasisaatmismenetlust ei ole alustatud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

I PEATÜKK

SISSEJUHATAV SÄTE

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva otsusega kehtestatakse ajutised meetmed Läti, Leedu ja Poola toetamiseks, et aidata neil toime tulla hädaolukorraga, mille on põhjustanud Valgevene tegevus, mis toob kaasa kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu praeguses olukorras, kus rändajaid kasutatakse ära välispiiridel.

II PEATÜKK

ERAKORRALINE RÄNDE- JA VARJUPAIGAHALDUSMENETLUS LÄTI, LEEDU JA POOLA VÄLISPIIRIDEL

Artikkel 2

Varjupaigamenetlus

1. Erandina varjupaigamenetluste direktiivi artikli 6 lõikest 1 võib kolmandate riikide kodanikke või kodakondsuseta isikuid, kes on kinni peetud või leitud Valgevene piiri läheduses pärast ebaseaduslikku sisenemist või pärast nende ilmumist piiripunktidesse, registreerida hiljemalt neli nädalat pärast taotluse esitamist.
Läti, Leedu ja Poola peavad eelisjärjekorras registreerima alaealiste ja nende pereliikmete taotlused.
2. Erandina varjupaigamenetluste direktiivi artikli 25 lõike 6 punktist b, artikli 31 lõikest 8 ja artikli 43 lõike 1 punktist b võivad Läti, Leedu ja Poola oma piiril või transiiditsoonis kõikide lõike 1 kohaselt registreeritud taotluste korral otsustada, kas need on vastuvõetavad, või analüüsida kõnealuse direktiivi artikli 31 lõike 8 kohase menetluse raames taotlusi sisuliselt. Kohaldatakse varjupaigamenetluste direktiivi II peatükis sätestatud üldpõhimõtteid ja tagatise.
3. Läti, Leedu ja Poola peavad eelisjärjekorras vaatama läbi tõenäoliselt põhjendatud või alaealiste ja nende pereliikmete taotlused.
4. Taotlejate suhtes, kes vajavad tervisliku seisundi tõttu toetust, mida ei ole võimalik piiril või transiiditsoonis piisavalt tagada, sealhulgas juhul, kui see vajadus ilmneb menetluse käigus, lõpetatakse piirimenetluse kohaldamine ja taotlejale antakse luba siseneda territooriumile, et taotlus läbi vaadata, ilma et menetlust tuleks tingimata taasalustada.
5. Erandina varjupaigamenetluste direktiivi artikli 43 lõikest 2 võib territooriumile lubamise tähtaega pikendada 16 nädalani, mille jooksul tehakse otsus taotluse, sealhulgas kaebuse kohta.

6. Erandina varjupaigamenetluste direktiivi artikli 46 lõigetest 5 ja 6 võivad Läti, Leedu ja Poola otsustada kohaldada kõnealuse artikli lõikes 6 sätestatud norme kõigi otsuste suhtes, mis on tehtud käesoleva artikli lõikes 2 osutatud piirimenetluse käigus läbi vaadatud taotluste kohta.

Artikkel 3

Materiaalsed vastuvõtutingimused

Erandina direktiivist 2013/33/EL võivad Läti, Leedu ja Poola ajutiselt kehtestada materiaalsete vastuvõtutingimuste pakkumise viisid, mis erinevad direktiivi 2013/33/EL artiklites 17 ja 18 sätestatud viisidest, nende taotlejate korral, kes on kinni peetud või leitud Valgevene piiri läheduses pärast ebaseaduslikku sisenemist või pärast piiriületuspunktidesse ilmumist, ning kelle suhtes kohaldatakse käesoleva otsuse artikli 2 lõikes 1 sätestatud meetmeid, tingimusel et need liikmesriigid rahuldavad taotlejate põhivajadused, eelkõige toidu, vee, rõivaste, piisava arstiabi ja hooajaliste ilmastikutingimustega kohandatud ajutise peavarju osas, austades täielikult inimväärikust.

Artikkel 4

Tagasisaatmismenetlus

1. Läti, Leedu ja Poola võivad otsustada kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute suhtes, kelle rahvusvahelise kaitse taotlus on tagasi lükatud ja kelle suhtes on kohaldatud artiklit 2, direktiivi 2008/115/EÜ mitte kohaldada.
2. Lõikes 1 osutatud kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute puhul Läti, Leedu ja Poola teevad järgmist:
 - a) järgivad tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet ning võtavad nõuetekohaselt arvesse lapse parimaid huve, perekonnaelu ja asjaomase kolmanda riigi kodaniku tervislikku seisundit, nagu on sätestatud direktiivi 2008/115/EÜ (tagasisaatmisdirektiiv) artiklis 5;
 - b) tagavad, et nende kohtlemine ja kaitsetase ei oleks ebasoodsam, kui on sätestatud direktiivi 2008/115/EÜ (tagasisaatmisdirektiiv) artikli 8 lõigetes 4 ja 5 (sunnimeetmete kasutamise piiramine), artikli 9 lõike 2 punktis a (väljasaatmise edasilükkamine), artikli 14 lõike 1 punktides b ja d (esmaabi ja haavatavate isikute vajaduste arvessevõtmine) ning artiklites 16 ja 17 (kinnipidamistingimused).

Artikkel 5

Eritagatised

1. Käesoleva otsuse kohaldamisel teavitavad Läti, Leedu ja Poola nõuetekohaselt kolmandate riikide kodanikke või kodakondsuseta isikuid keeles, millest kolmanda riigi kodanik aru saab või millest arusaamist võib temalt mõistlikult eeldada, kohaldatavatest meetmetest, rahvusvahelise kaitse taotluse registreerimise ja esitamise punktides, eelkõige rahvusvahelise kaitse taotluse esitamise lähima punkti asukohast, võimalusest taotluse kohta tehtud otsus edasi kaevata ning meetmete kestusest.

2. Läti, Leedu ja Poola ei kohalda artikleid 2, 3, 4 ja 5 kauem, kui on rangelt vajalik Valgevene põhjustatud hädaolukorra lahendamiseks ning mitte mingil juhul kauem kui artiklis 10 sätestatud ajavahemik.

III PEATÜKK

OPERATIIVTUGI

Artikkel 6

Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti operatiivtugi

1. Läti, Leedu või Poola toetusetaotluse korral annab Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet Lätile, Leedule ja Poolale piirihalduse ja tagasisaatmise valdkonnas operatiivtuge või suurendab seda, lähetades Euroopa piiri- ja rannikuvalve alalise korpuse, sealhulgas lähetades vajaduse korral 1 500 kiirreageerimisreservi töötajat, tehnilist varustust ja pakkudes muud asjakohast toetust.
2. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti (Frontex) direktor võib algatada piirivalve kiirreageerimisoperatsiooni vastavalt määruse (EL) 2019/1896 artikli 39 lõikele 5 või tagasisaatmisega seotud sekkumise vastavalt kõnealuse määruse artiklile 53.
3. Amet annab Lätile, Leedule ja Poolale nende asjaomase taotluse alusel tuge järgmiste tegevuste kaudu:
 - a) lähetab piirihaldusrühma raames alalise korpuse ja asjakohased tehnilised seadmed (patrullautod, transpordiautod, helikopterid, termokaamerad, kaamerad jne) piirikontrolli toetamiseks, eelkõige seoses järgmiste tegevustega:
 - riigipiiri valvamine;
 - kontrollid piiril;
 - piiriüleste kuritegude avastamine;
 - aruandlus;
 - suuline tõlge;
 - alaealiste ja teiste haavatavate rändajate tuvastamine ning abi nõuetekohasel suunamisel;
 - b) lähetab piirihaldusrühma raames alalise korpuse ja asjakohased tehnilised seadmed, et toetada nende kolmandate riikide kodanike tagasisaatmist, kes ei taotlenud rahvusvahelist kaitset või kellel ei ole enam õigus territooriumil viibida, eelkõige aidates korraldada:
 - tagasipöördumiseelset tegevust, sealhulgas tagasipöördumisalast nõustamist, ja toetades koostööd kolmandate riikidega isikutuvastusmissioonide korraldamise ja isikutuvastusvestluste jaoks videokonverentsiteenuse pakkumise kaudu;
 - vabatahtlikku tagasipöördumist;
 - tagasisaatmisoperatsioone nii kommerts- kui ka tšarterlendudega, sealhulgas tagasipöördujate saatmine päritolukohaks olevasse kolmandasse riiki, ja vajaduse korral tagasisaatmisjärgsed tegevused kolmandates riikides;

- c) lähetab rändehalduse tugirühma raames alalise korpuse, et toetada rändajate tuvastamist, sealhulgas kodakondsuse ja reisidokumentide kontrollimist, eelkõige:
- pakkudes abi küsitlustegevuses ja kohaldades ühiseid riskinäitajaid, et teha kindlaks isikud, kes võivad olla seotud terrorismiga, ja koguda rohkem teavet marsruutide, vahendajate ja töömeetodite kohta;
 - pakkudes abi EURODACi seadmete kasutamisel ning töötajatele, kes aitavad rändajate registreerimisel ja sõrmejälgede võtmisel;
 - menetledes eelisjärjekorras kolme asjaomase liikmesriigi taotlusi EUROSURI ühendteenuste osutamiseks, eelkõige seoses järgmisega:
 - lennuliikluse seire erinevatest väljumiskohtadest Valgevenesse saabuvate lendude seire eesmärgil;
 - korrapärane seire koos vajadustele kohandatud fotoluureteenustega, sealhulgas satelliitfotod, mis hõlmavad Valgevene piiri eelseid lähialasid, et hinnata olukorda, ning kaugemal asuvaid piirieelseid alasid, mis on olulised lähetatud töötajate ja tehnilise varustuse julgeolekule avalduva võimaliku ohu paremaks mõistmiseks;
 - kui see on kättesaadav ja vajalik, vajadustele kohandatud mitmeotstarbeline õhuseireteenus, mida on võimalik kasutada ka öösel ja mis hõlmab Valgevene piiräärset territooriumi ning mida kasutatakse kas Lätit, Leedut ja Poolat hõlmava piirkondlikku lähenemisviisi raames või toetades üht või mitut liikmesriiki;
- d) jälgib sotsiaalmeediaplatvorme, et märgata võimalike rändajate rühmi aegsasti ja reageerida igasugusele võimalikule ulatuslikule liikumisele ELi piiride suunas;
- e) pakub kohandatud riskianalüüsivahendeid;
- f) vajaduse korral muu eritoetus.

Artikkel 7

Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti operatiivtugi

Läti, Leedu või Poola toetusetaotluse korral teeb Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet (EASO) eelisjärjekorras kättesaadavaks vajaliku operatiivtoe eelkõige järgmiste tegevuste kaudu:

- a) lähetab varjupaigatugirühmad;
- b) registreerib rahvusvahelise kaitse taotlusi;
- c) hõlbustab varjupaigataotluste esialgset analüüsi;
- d) viib läbi taotlejatega isiklike vestlusi nende taotluste ja saabumise asjaolude teemal;
- e) toetab haavatavate taotlejate asjakohasel kindlakstegemisel ja hindamisel;
- f) toetab vastuvõturajatiste haldamisel, projekteerimisel ja nõuetekohaste standardite kehtestamisel;
- g) jagab rahvusvahelise kaitse taotlejatele või potentsiaalsetele rahvusvahelise kaitse taotlejatele teavet ja pakub konkreetset abi, mida nad võivad vajada;

- h) pakub eksperditeadmisi, eelkõige suulise ja kirjaliku tõlke teuste osutamisel, päritoluriikide kohta täpse ja ajakohase teabe jagamisel ning teadmiste jagamisel varjupaigajuhtumite menetlemise ja haldamise kohta;
- i) koolitab pädevate või muude asutuste töötajaid;
- j) vajaduse korral muu eritoetus.

Artikkel 8

Europoli operatiivtugi

Läti, Leedu või Poola toetusetaotluse korral teeb Europol eelisjärjekorras kättesaadavaks vajaliku operatiivtoe järgmiste tegevuste kaudu:

- a) lähetab eksperte, et võrrelda andmeid Europoli andmebaasides säilitatavate andmetega, hõlbustada kiiret ja turvalist teabevahetust liikmesriikide vahel ning toetada operatiivanalüüsi;
- b) pakub vajadustele kohandatud analüüsivahendeid, nagu ohuhinnangud, strateegilised ja operatiivanalüüsid ning olukorraaruanded;
- c) toetab liikmesriike võitluses rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise ja sellega seotud kuritegudega, mida hõlbustatakse, edendatakse või mis pannakse toime internetti kasutades, ning määruse (EL) 2016/794 artikli 4 lõike 1 punktis m osutatud tegevustes;
- d) vajaduse korral muu eritoetus.

IV PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 9

Koostöö ja hindamine

1. Komisjon, asjaomased Euroopa Liidu ametid ning Läti, Leedu ja Poola teevad tihedat koostööd ja teavitavad üksteist korrapäraselt käesoleva otsuse rakendamisest. Läti, Leedu ja Poola jätkavad kõigi asjakohaste andmete, sealhulgas käesoleva otsuse rakendamiseks vajalike statistiliste andmete esitamist rändevaldkonna valmisoleku- ja kriisikava ELi võrgustiku kaudu.
2. Läti, Leedu ja Poola tagavad tiheda koostöö ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti ja asjaomaste partnerorganisatsioonidega, et määrata kindlaks taotlejate toetamise kord praeguses hädaolukorras kooskõlas käesolevas otsuses ning varjupaigamenetluste direktiivis ja vastuvõtutingimuste direktiivis sätestatud eeskirjadega.
3. Komisjon jälgib koostöös Läti, Leedu ja Poolaga olukorda pidevalt ja vaatab selle läbi ning teeb vajaduse korral ettepaneku käesolev otsus kehtetuks tunnistada või seda pikendada, esitades ELi toimimise lepingu artikli 78 lõike 3 kohase nõukogu otsuse ettepaneku. Selleks esitavad Läti, Leedu ja Poola komisjonile konkreetse teabe, mida ta vajab läbivaatamise korraldamiseks ning kehtetuks tunnistamise või pikendamise ettepaneku tegemiseks, ning muu teabe, mida komisjon võib paluda.

Artikkel 10

Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev otsus jõustub [...] päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Ilma et see piiraks artikli 9 kohaldamist, kohaldatakse seda kuni kuus kuud pärast selle jõustumist.
3. Käesolevat otsust kohaldatakse kõikide kolmandate riikide kodanike suhtes, kes saavad Läti, Leedu ja Poola territooriumile alates käesoleva otsuse jõustumise kuupäevast, samuti nende suhtes, kes viibivad Valgevene režiimi tegevuse tulemusena Läti, Leedu ja Poola territooriumil juba enne käesoleva otsuse jõustumist ja kelle rahvusvahelise kaitse taotlust ei ole registreeritud või kelle suhtes ei ole tagasisaatmismenetlust alustatud.
4. Käesolevat otsust kohaldatakse jätkuvalt nende taotlejate suhtes, kelle rahvusvahelise kaitse taotlused on registreeritud vastavalt käesoleva otsuse sätetele, kuni nende taotluste kohta tehakse lõplik otsus või kuni asjaomased kolmandate riikide kodanikud saadetakse tagasi vastavalt artiklile 4.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*